

Základná škola, P. Jilemnického 1035/2, 960 01 Zvolen

SLOVNÉ HODNOTENIE pre žiakov s VIN (triedy APROGEN)

Pedagogické aspekty hodnotenia žiakov v alternatívnych triedach majú svoje psychologické osobitosti. Najzávažnejší je fakt, že je to špecifická skupina žiakov s vysokou úrovňou vedomostí a schopností. Preto akékoľvek známkovanie stráca zmysel. Vzhľadom na to sa na vyučovaní uplatňuje pozitívne verbálne a názorné hodnotenie. Dôraz sa kladie na **sebahodnotenie**, pochopenie a uvedomenie si svojho výkonového statusu, **s možnosťou korekcie chýb**.

Celkové hodnotenie nie je transparentné, ale chápe sa ako osobná vec žiaka a učiteľa, na jednotlivých vyučovacích hodinách sa v testoch vedomostí a kontrolných prácach zameriava pozornosť na to, čo bolo správne, nezdôrazňujú sa chyby, ale na základe výsledkov testov sa zameriavame na doplnenie a fixovanie chýbajúcich, resp. slabšie osvojených poznatkov. Hodnotenie je **netransparentné** (nezverejňuje sa pred triedou, ani prostredníctvom tabuliek a grafov) a jeho cieľom je povzbudiť žiaka do ďalšej práce.

Počas vyučovania **hodnotíme spoločne** s deťmi ich prácu, do popredia dávame oceňovanie postupov práce, spôsoby riešenia, nápaditosť, originalitu, schopnosť nájsť východisko, poradiť si a vytvoriť obraz o sebe okamžitou spätnou väzbou. Napriek tomu, že sa snažíme hodnotiť pozitívne výsledky činnosti, musíme podotknúť, že pochvalu využívame veľmi opatrne. Pochvala totiž vyjadruje závislosť. Skôr sa snažíme vyjadriť uznanie nad výsledkami činnosti.

Snažíme sa hodnotiť daný moment, preto vo vyučovacom procese využívame rôzne motivačné hodnotenia, ktoré sú zvolené podľa celoročnej témy v ročníku a vekuprimeranosti žiakov.

Základom slovného hodnotenia je prechod od hodnotenia k sebahodnoteniu. Tento proces je veľmi náročný, najmä v takom období ako je začiatok školskej dochádzky. Pri jeho zavádzaní je potrebné dbať na určitú postupnosť. Najskôr vedieme žiakov, aby v závere vyučovania alebo týždňa ústne vyhodnotili svoju prácu, čo sa im podarilo alebo v čom majú ešte nedostatky.

I. Ciele slovného hodnotenia

1. pozitívnu motiváciu vytvárať v triede príjemnú atmosféru a také situácie, ktoré umožnia žiakom pracovať bez stresu, uvoľnene,
2. formovať kladný vzťah žiakov k učeniu a ku škole,
3. odstraňovať strach žiakov z hodnotenia, učiť ich hodnotiť výsledky svojej práce, viesť ich k zdravej kritike, sebakritike a sebahodnoteniu.

II. Metódy a pracovné postupy

1. Uplatňovať silnú pozitívnu motiváciu a vytvárať pokojnú pracovnú atmosféru.
2. Učiť žiakov hodnotiť svoju prácu, viesť ich k zdravej kritike, sebakritike a sebahodnoteniu.
3. Uplatňovať vo vyučovacom procese didaktické hry, súťažné úlohy, diferencované úlohy podľa schopností žiakov.
4. V určitých časových intervaloch kontrolovať vedomostnú úroveň žiakov z matematiky a slovenského jazyka.
5. Viesť prehľadné záznamy o žiakoch a ich práci.
6. Žiakov i rodičov oboznamovať s používanými metódami a formami práce na vyuč. hodinách.

III. Spôsoby slovného hodnotenia

Slovné hodnotenie je založené na slovnom popise práce a výsledkov činností žiakov. Žiak nesmie byť porovnávaný s iným žiakom, ale so sebou samým. Pri hodnotení vychádzať z toho, že v každom dieťati je

niečo dobré, pozitívne a práve to treba vyzdvihnúť a správnym spôsobom oceniť jeho snahu a úsilie. Individuality žiaka vystihnúť prostredníctvom rôznych povzbudzujúcich slovných vyjadrení, úsmevom, pohladením, gestom.

Pri uplatňovaní slovného hodnotenia využívame rôzne formy: **ústne slovné hodnotenie, písomné formulácie, obrázkové pečiatky ako symboly, pečiatky s textom, prezentovanie výsledkov práce žiakov**. Dieťa si za svoju činnosť vyfarbuje obrázky. Za istý počet vyfarbených obrázkov dieťa získava nálepku alebo malú cenu podľa vlastného výberu.

Žiaci sú hodnotení nielen v jednotlivých predmetoch, ale aj ich správanie a dodržiavanie školského poriadku. Triedna učiteľka si vedie tabuľky úspešnosti z jednotlivých predmetov, ktoré pred žiakmi nezverejňuje, ale monitoruje rozvoj každého žiaka na úrovni seba samého. V každom štvrtroku si dieťa vyplní svoj sebahodnotiaci hárok.

Pre účely hodnotenia sa využívajú:

- metódy **systematického pozorovania**, analýza slovného prejavu, monitorovanie zmien, rozpoznávanie individuálnych zvláštností jednotlivých žiakov, charakter sociálnych vzťahov v triede, analýza výsledkov činností žiaka (výrobky, kresby, písomné práce)
- metódy **autentického hodnotenia** – pozornosť sa sústreďuje na úlohy dôležité pre praktický život (schopnosť niečo vyrobiť – modely, grafy, záznamy, projekty – alebo vykonať),
- **ústne odpovede**, zisťujú a poskytujú informácie o osvojení si faktov, štruktúry javov, schopnosti vytváraní súvislostí, porovnávanie javov, hľadanie podobného či rozdielneho, zároveň informujú o presnosti a správnosti vyjadrovania, formulovaní myšlienok,
- **písomné testy**, kvízy, slohové práce, písomné práce,... – zisťujú a poskytujú informácie o kvalite vedomostí a zručností, o úrovni pochopenia učiva, miere samostatného myslenia žiaka, jeho schopnosti koncentrovať sa . Zároveň poskytujú obraz o tvorivosti, dôslednosti a presnosti žiaka. Hodnotenie je väčšinou v percentách, pričom tieto sú doplnené o písomný komentár,
- **portfóliá**, súbory rôznych produktov vytvorených žiakom,
- **priebežné hodnotenia**, toto hodnotenie môže mať podobu slovného hodnotenia, tabuliek, apod. Do priebežného hodnotenia zaraďujeme i pravidelné konzultačné stretnutia učiteľ – rodič, triedne schôdzky, mesačné alebo štvrtročné hodnotiace hárky, sebahodnotiace hárky.
- **záverečné hodnotenie** vo forme vysvedčenia.

Stupnica slovného hodnotenia:

- veľmi dobré výsledky
- dobré výsledky
- uspokojivé výsledky
- neuspokojivé výsledky